

Van Empel stelt vragen

GALERIE RUUD VAN EMPEL

Wat J'accuse Waar Flatland Gallery, Lijn-
baansgracht 314 Te zien tot 18/10

★★★★

Ruud van Empel zet de wereld op zijn kop. De kunstenaar, groot geworden met digitaal gemanipuleerd beeld, opent de aanval op de kunstmatigheid van de digitale leefwereld. *J'accuse*, de expositie met zijn nieuwste werk is bedoeld als een aanklacht. Maar dan wel van het soort dat Van Empel typeert: hij plaatst geen uitroepkens, maar stelt vooral vragen.

Van Empel is een kunstenaar met een grote naam. Zijn werk komt voor op lijsten met de best verkopende kunstenaars ter wereld en hij exposeert van Tokio tot Texas. In Nederland wordt opmerkelijk genoeg nog altijd terughoudend op zijn werk geraageerd – omdat het ambig is, en vragen stelt over schoonheid die al snel als kitsch kan worden geïnterpreteerd.

Met *World* brak Van Empel in 2006 internationaal door. Deze serie foto's met donkere kinderen in tropische bossen maakte vooral in Amerika veel los. Opvallend genoeg is op *J'accuse* een werk te zien dat veel op die uit die serie lijkt – alleen hebben de zwarte kinderen plaatsgemaakt voor tv-presentator Andrea van Pol, vier eenge-rende verschijning goed past in Van Empels universum van eenlingen met overlevingsdrift.

Toch maakt Van Empel met *J'accuse* niet de stap waarop werd gehoopt. Zijn onderzoek naar het verlies aan oorspronkelijkheid en waarheid levert composities op als *Still Life - Bubbles*, die de eenduidigheid en zielloosheid van sociale media reflecteren zonder daarbij te schuren of te hit iets aan de kaak stellen. De zeepbellen zijn zorgvuldig geconstrueerde zeepbellen, niets meer en niets minder. Net als de kristallen in *Still Life - Cristal* vooral fijne, glanzende kristallen zijn – punt uit.

Veel interessanter wordt Van Empels werk als hij aan de slag gaat met onderwerpen die uit zijn eigen jeugdverinneringen lijken voort te komen en waaraan hij vervolgens een radicale draai geeft. *Still Life - Funghi*, een voluptueus stilleven dat verwijst naar de *Vanitas*-schilderijen uit de zeventiende eeuw en waarop schimmel de boventoon voert, herbergt een arsenaal aan verhalen en inzichten. Dit werk toont Van Empel in vorm, en als kunstenaar die de fotografie opnieuw uitvindt en met reconstructies de werkelijkheid een kaakslag toedient.

Ook sterk is *Still Life - Meat*. Hier speelt Van Empel een thuiswedstrijd: het beeld bestaat uit een nauwe greep gecompoeneerd overzicht van stukken vlees op het werkblok van een slager, met een varkenskop op de voorgrond.

De expositie eindigt met vier naakten. Het roze van die werken contrasteert fel met de inhoud van de afbeeldingen, die gespeend zijn van erotiek en vooral onbehagen oproepen.

J'accuse zaait verwarring, doordat de kunstenaar duidelijk zoekende is en daarbij de indruk wekt dat hij dichterbij zichzelf moet blijven dan hij durft. Ruud van Empel heeft geen woede of maatschappijkritiek nodig om te gloriëren.

Ronald Ockhuysen

Ruud van Empel: *Still Life - Funghi*